

Lausunto arvioidusta terveysvaarasta Lapin yliopiston D- ja E-siivissä

Tausta

Suomen Yliopistokiinteistöt Oy on pyytänyt lausuntoani terveysvaarasta Lapin yliopiston D- ja E-siiven rakennuksissa.

Lausuntoni perustuu niihin tutkimuksiin, jotka on tehty vuonna 2012. Käytettävissäni minulla oli Insinööritoimisto Vahasen Tutkimusselostus Lapin Yliopiston D-siivestä 2.8.2012 ja E-siivestä 1.8.2012 sekä Haltonin tekemä käyttäjätyytyväisyyskysely Lapin Yliopiston rakennuksissa 18.6.2012.

Terveysvaaralla tarkoitan tässä lausunnossa sisäilman aiheuttamia tai tutkimustiedon perusteella mahdollisesti tulevaisuudessa aiheutuvia oireita ja sairauksia.

Kyselyn perusteella todetut oireet

Haltonin käyttäjätyytyväisyyskyselyn vastausosuus olisi voinut olla korkeampi, jotta tulos voitaisiin ongelmitta yleistää koko vastaajajoukkoon.

Kyselyn perusteella voidaan kuitenkin sanoa, että suuri osa käyttäjistä kokee sisäilman laadun huonona. Koetut oireet ovat joko yleisoireita (väsymystä, päänsärkyä yms.) tai ärsytysoireita ihmisen ja ympäristön rajapinnoilta kuten nenästä, kurkusta ja silmistä. Oireiden yleisyys rakennuksen eri osissa vaihtelee jonkin verran, mutta voidaan sanoa, että niitä esiintyy koko rakennuksen alueella.

Kyselyn perusteella ei voida varmuudella sanoa, mistä ongelmat johtuvat, mutta niistä voidaan saada tietoa siihen, miten tutkimuksia tulee suunnata.

Tehdyt tutkimukset ja kyselyn tulokset

Tehdyt tutkimukset ja niiden tulokset selittävät ainakin osan havaituista haitoista ja oireista. Joitakin lisäselvityksiä kuitenkin tarvitaan.

Mitä terveysvaarasta voidaan tällä hetkellä sanoa?

Haitat ja oireet ovat sellaisia, että lisäselvityksiä ja korjauksia tullaan tarvitsemaan. Haitat ja oireet ovat kuitenkin sellaisia, että mitään välitöntä rakennuksen tyhjentämisen tarvetta ei terveysperusteisesti ole. Kyselyn perusteella astmaan sairastumisen vaaraa ei rakennuksessa ole viime vuosina ollut. Muutoinkin oireet ja haitat vaikuttavat ärsytysperäisiltä eli sellaisilta, jotka ovat ohimeneviä. Korostan kuitenkin, että rakennuksessa on korjattavaa.

Mitä käyttäjät voivat tehdä?

Tässä vaiheessa kun kaikkien mahdollisten haittojen aiheuttajaa ei vielä ole tiedossa, on muutamia asioita, joita käyttäjät voivat tehdä jaksamisensa parantamiseksi. Näitä keinoja ei ole paljon eivätkä ne ratkaise ongelmaa, mutta voivat joidenkin kohdalla helpottaa huomattavasti.

Monet sisäilman epäpuhtaudet sitoutuvat pölyyn ja jäävät siten huonetilaan. Työhuoneet pitäisi pitää helposti siivottavina eli paperit mapeissa, pöytä puhtaana ja mahdollisimman vähän pehmeitä materiaaleja. On myös huolehdittava ylätasojen pölyttömyydestä.

Jos tuuletus mahdollisuus on olemassa, sitä tulee käyttää. Ymmärrän, että talvisaikaan tuulettaminen voi olla ongelma. Mutta tilan voi tuulettaa esimerkiksi niin, että ikkunan aukaisee kahvi- tai ruokatauon ajaksi. Keväämmällä pitää ikkunat muistaa sulkea ennen töistä lähtöä, ettei mahdollinen sade kastele huonetta.

Jos työt mahdollistavat etätöiden tai työskentelyn muissa tiloissa edes osittain, siitä tulisi työyhteisössä keskustella ja sopia käytännöistä.

Voimakkaasti oireilevat

Joukossa voi olla voimakkaasti oireilevia. Merkinä tällaisesta tilanteesta on se, että pahimmat oireet eivät kunnolla helpota edes pidennetyn viikonlopun aikana tai töissä käydessä oireiden hallintaan joudutaan käyttämään säännöllisesti lääkkeitä. Näiden henkilöiden on syytä hakeutua työterveyshuoltoon ja yhdessä esimiesten kanssa mietittävä tilapäisiä vaihtoehtoja.

Jyväskylässä 25.01.2013

Markku Seuri
työterveyshuollon erikoislääkäri
työlääkätieteen dosentti
Tarmo ja Terveys Oy